

O glodalcu ki izumira.

Največja žival v družini glodalcev je na severu živeči bober. Dolg je 75 do 95 cm in njegov ploskasti rep doseže dolžino 30 cm. Tehta 20 do 35 kg. Bober je bil zelo razširjen ob rekah severne Nemčije, Poljske in Rusije. Lovili in iztrebljali so ga radi dragocene kože, ki daje najboljše in najbolj trpežno krzno. Danes še životari kot muzejski spomin nekaj bobrovih družin ob reki Labi v Nemčiji.

Zanimivo je bobrovo bivališče, katerega nazivajo »grad«. Bobrov grad je postavljen vedno ob vodi. Graditelj bivališča je samica, samec le donša material in opravlja službo pomagača. Z ostrimi zobmi se spravi nad vrbo ali brezo v debelosti 8 do 10 cm in jo podre z obglodanjem tekom 5 minut. Loti se pa tudi drevesa od 40—60—70 cm debelosti. Podrto deblo odvleče v vodo, kjer mu ogloda skorjo. Še le olupljena debela rabi pri svojih zgradbah. Vhod ali izhod v gradišče se izteka v vodo in je popolnoma prikrit. Grad sam, ki služi kot bivališče in shramba za živila leži nad vodo. Z neverjetno vztrajnostjo izdolbe samica v zemljo kotlino, katero pokrije s hlodovjem, bičjem ter ilovico. Istotako so trdno prikriti hodniki, ki vodijo v grad. Nekaj občudovanja vrednega so jezi, katere gradi bober pred vhod, ki je pod vodo. Ti jezi so večkrat dolgi po 200 metrov, 2 do 3 metre visoki in obstojajo iz debelih debel v debelosti pol metra. Hlodovje zveže žival z vejami, ločjem ter blatom. Za jezom stoji voda kakor v jezeru mirno po zajezenj vodi lahko prepeljava bober najbolj dolge ter težke hlode za svoja gradišča.

Naravoslovci se ne morejo načuditi bobrovi gradbeni podjetnosti in romajo iz celega sveta v Nemčijo ob bregove reke Labe, kjer je še videti znamenitost živalske tehnike.

Poravnajte naročnino!

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Gostje so zasedli že med tem časom pripravljene konje ter zdirjali proti Riegersburgu, kjer je čakala došla obilna pojedina. Lastnica gradu je bila še posebno vesela, da je od njenega gosta pravnega svetovalca bila odvrnjena preteča mu nesreča. Grofu Tatenbahu pa so čestitali še posebno kot rešitelju.

Vladalo je razkošno veselje, družba je postala zelo živahna in tako ni čuda, da je ujel tisti večer grof Tatenbah marsikateri željni pogled iz oči krasne grofice Zrinjske, ki je bila še posebej ponosna da je njen oboževalec postal rešitelj življenja. Pri slovesu mu je na njegovo ponovno vabilo, da se vidi v Račjem, podala svojo belo roko, kakor bi hotela reči: »Pridem, z veseljem pričakujem ta dan — tedaj se odloči tudi tvoja usoda.«

Minuli so veseli dnevi v Riegersburgu. Gostje so se vrnili v Gradec, kjer so ostali še do cesar-

Naročniki, to naj Vam bo v opomin!

V zadnji številki smo poročali, da je pogorel naročnik, ki je imel naročnino Slovenskega Gospodarja plačano le za pol leta. Bila je to res nesreča v nesreči, ker tako ni bil deležen podpore Slovenskega Gospodarja 1000 Din, ki se izplača v slučaju nesreče požaru doma celoletnega naročnika Slovenskega Gospodarja.

Danes moramo žal poročati zopet o taki nesreči. Pogorel je v mariborski okolici dom naročnika Slovenskega Gospodarja. Zglasil se je pri nas in — zopet isto: plačano je imel le za pol leta. Tudi ta ni bil deležen podpore, ker se pogodba glasi le za celoletne naročnike.

Bodi to vsem opomin, da plačajo naročnino za celo leto. Oni, ki imajo le del-

no plačano, naj določijo pravočasno doplačilo, kar naj na srednjem delu položnice, ki jo dobe na pošti, tudi napišejo: doplačilo do konca leta.

Novi naročniki, ki žele biti deležni požarnega zavarovanja »Slovenskega Gospodarja«, se seveda še vedno lahko priglasijo. V božični številki smo javili, da velja to za vse, ki bodo vsaj do 31. marca 1930 stopili v krog celoletnih naročnikov Slov. Gospodarja.

Čitatelji in naročniki, ki niste še celoletni naročniki Slovenskega Gospodarja, vzemite ta dva slučaja nesreče k srcu! Vsi povejte o tem onim, ki sploh še niso naročeni na Slovenskega Gospodarja! Slovenski Gospodar hoče v vsako slovensko hišo!

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica štev. 25. 1376

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMŠEK, MARIBOR, Koroščeva cesta 36. 110

Kako je treba pravilno molsti. Kako je treba pravilno molsti, malokdo zna. Glavna pravila, ki jih je treba pri molžnji uvaževati, so sledeča: 1. Molži hitro. Pri počasni molžnji izgubljaš mastni in najdragocenejši sestavni del mleka. 2. Izmolži do poslednje kapljice. Zadnje mleko je najboljše, ker je najmastnejše. 3. Molžnjo izvršuj vsak dan ob enaki uri. 4. Ne vlačiš seskov neposredno navzdol, dobiš več mleka. 5. Molži z vsemi petimi prsti, a ne samo s kazalcem in palcem, kar se često dogaja. 6. Pri molžnji mladih nemirnih krav naj jim nekdo drži privzdignjeno prednjo nogo. Nikdar jih ne tepi. 7. Pred mol-

žnjo si umij vsikdar roke z milom, tudi kravi umij seske in jih obriši s suho otiračico. 8. Pazi, da je posoda za mleko vselej čista. 9. Pri molžnji ne govori. 10. Odstranij pri molžnji vse, kar bi povzročalo nemir. Mnoge nemirne krave se pomirijo, če jim daš med molžnjo nekoliko soli.

Ječmen kot krma za konje. V starih časih je bila uporaba ječmena za konje nekaj običajnega. Arabci, katerih konjsko je pleme od kobile kralja Salomona (?), krmijo svoje konje še danes izključno z ječmenom, a znano je, s kolikimi lastnostmi se njih konji odlikujejo. V Kaliforniji v Ameriki meljejo konjem ječmen na drobno, da bi ga lažje použili. Težki konji veliko-britanski, znani po celem svetu, so krmljeni s kuhanim toplim ječmenom, kateremu primešajo otrobe ali moko iz lanenega semena. Ako se z ječmenom kuha še repa ali pesa, so učinki še izbornejši. Ječmen prekaša po redilnosti oves, radi tega se ga lahko poklada v manjši porciji. Redilnost je označena med 6:4 (to je, da 4 kg ječmena odtehta redilnost 6 kg ovs). Krmiti z ječmenom, ki se ga lahko vnovči pivovarni, bi bila seveda zguba, zato pa ječmen, ki v to

9 jevega odhoda, ki se je podal 20. avgusta čez Zgornje Štajersko na Koroško, od tam na Kranjsko in Primorsko, odkoder je odšel preko Ljubljane v Maribor, kjer je bil slovesno sprejet meseca oktobra. V Gradcu se je mudil le en dan, nakar se je vrnil na Dunaj.

II.

V gradu Čakovec.

V nevstrašni krog vstopimo se,
Kot bratje vsi združimo se,
Le sloge bratske ogenj vroč
Nam daje moč.

Cankar.

Grof Krištof Frankopan je bil z dogodki o priliki poklonitve deželni stanov v Gradcu prav zadovoljen. Njegove tihe želje so se začele spolnjevati. Bil je klasično izobražen, Salustovo zaroto Catiline je znal na pamet, Catilina mu je bil vzor; svoboda in neodvisnost sta oni dve lepi besedi, ki jih je imel vedno na jeziku, prost in neodvisen pod zaščito Turčije. Ime Frankopan si je razlagal tako: svobodni gospodje smo. Če je pobožna mati, ki je leta 1660 ustanovila

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, listi, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Koroška c. 5